

Рівень вищої освіти (перший (бакалаврський), другий (магістерський))	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна альтернативного фахового вибору ОП
Курс	1-й курс
Семестр	1-й семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	4 кредити / 120 годин
Мова викладання	Українська мова
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Навчальна дисципліна «Прикладні аспекти диференціальної психології» належить до альтернативного вибіркового компоненту освітньо-професійної програми «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» є практично-орієнтованою в питаннях врахування індивідуальних особливостей в практичній роботі психолога.
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	Мета викладання навчальної дисципліни полягає у набутті професійних знань та компетенцій діагностики індивідуально-психологічних особливостей людини та застосування цієї інформації у практичній роботі психолога.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Вивчення цієї навчальної дисципліни надає здобувачам можливість набутти навички визначення закономірностей прояву індивідуальних особливостей біохімічного, соматичного, нейродинамічного, психодинамічного, психологічного та соціального рівнів індивідуальності; враховувати типологічні особливості людини при поясненні психічних функцій; аналізувати зміни фізичної і психічної діяльності людини в різні періоди її життя в залежності від вікових і статевих особливостей; визначати індивідуальні стильові особливості людини та вирішувати прикладні завдання психолога в парадигмі індивідуально-орієнтованого підходу, а саме: <ul style="list-style-type: none"> - складати та реалізовувати план психологічного супроводу з урахуванням індивідуальних особливостей особистості, її віку та статі; - забезпечувати ефективність діагностичної роботи з виявлення індивідуальних особливостей на різних рівнях структури індивідуальності; - створювати план реалізації особистості в навчальній, професійній діяльності з врахуванням здібностей та спрямованості; - проводити просвітницьку, профілактичну та корекційну роботу відповідно до індивідуально-психологічних особливостей клієнтів; - робити психологічний прогноз щодо найбільш ефективних шляхів реалізації потенціалу особистості. Також опанування матеріалу даної дисципліни передбачає такі програмні результати: <ul style="list-style-type: none"> - здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; - робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій;

	<ul style="list-style-type: none"> - оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації; - уміти організовувати та проводити виробничі психологічні дослідження, пов'язані з оцінкою людського фактору.
<p>Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)</p>	<p>В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен набути:</p> <p><i>Інтегральну компетентність</i></p> <p>Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог</p> <p><i>Загальні компетентності</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; - здатність проведення досліджень на відповідному рівні; - уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; - здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); - здатність діяти соціально відповідально та свідомо; - здатність розробляти проекти та управляти ними; - здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. <p><i>Фахові компетентності</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології; - здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах; - здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності; - здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями; - здатність активізувати психосоматичні ресурси особистості для її ефективного функціонування в екстремальних і кризових ситуаціях; - здатність науково аналізувати чинники, що визначають динаміку психічних і соціально-психологічних процесів в екстремальних і кризових ситуаціях та в постекстремальний період;
<p>Навчальна логістика</p>	<p>Зміст дисципліни:</p> <p>Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 1-го навчального модуля.</p> <p>Модуль №1 «Врахування індивідуальних відмінностей в психологічній практиці»</p> <p>Тема 1. Детермінанти індивідуальних відмінностей</p> <p>Біологічні і соціальні чинники розвитку індивідуальності Взаємодія спадковості й середовища: психогенетичні дослідження. Механізми взаємодії генотипу й середовища в процесі індивідуального розвитку людини. Основні принципи системного підходу до природи індивідуальних відмінностей. Структура індивідуальності.</p> <p>Тема 2. Стильові особливості людини</p> <p>Прикладні аспекти вивчення стильових особливостей індивідуальності. Типологічно-обумовлений стиль діяльності. Когнітивні стилі. Стилі спілкування та самопрезентації. Мотиваційні стилі. Стиль життя в теоріях особистості. Сучасні підходи до вивчення стилю як комплексної характеристики індивідуальності.</p> <p>Тема 3. Врахування індивідуальних відмінностей при навчанні та вихованні.</p> <p>Темпераментально-обумовлені особливості сприйняття та оброки інформації в процесі навчання. Стратегії та шляхи підбору індивідуального стилю навчання. Здібності та їх вплив на ефективність навчання. Психологічна сумісність учасників навчального процесу. Дидактогенії та їх профілактика. Врахування індивідуальних особливостей дитини при взаємодії з батьками. Причини розвитку акцентуацій характеру та особистісних</p>

порушень.

Тема 4. Врахування індивідуальних відмінностей в професійній діяльності

Професійно важливі якості як психологічний феномен. Варіанти взаємодії індивідуальних характеристик людини з вимогами професії. Рівні професійної придатності. Принципи та процедура проведення профконсультації. Профвідбір в професіях з особливими умовами діяльності. Умови успішної адаптації людини до професійної діяльності.

Тема 5. Врахування індивідуальних відмінностей в клінічній практиці

Вплив біохімічного і соматичного рівнів індивідуальності на резистентність до психічних та соматичних захворювань. Внутрішня картина хвороби та її вплив на ефективність медичної допомоги та динаміку одужання. Функціонування мозку як вирішальний фактор розвитку та особливостей перебігу деяких захворювань. Взаємодія конституціональних особливостей та соціально-психологічних чинників в процесі розвитку та симптоматики розладів особистості.

Тема 6. Стильові особливості спілкування та самопрезентації.

Значення та функції Я-концепції на самоствавлення особистості. Типологічні теорії стильових особливостей соціальної взаємодії. Рівні сумісності та їх вплив на комфортність та ефективність взаємодії. Феномени лідерства та харизматичності. Стильові особливості поведінки в конфліктних ситуаціях та шляхи розв'язання конфліктів.

Тема 7. Прояв індивідуальних особливостей в міжстатевих стосунках та сексуальній поведінці.

Індивідуальна варіативність проявів сексуальності та причини, що її обумовлюють. Сексуальна поведінка і темпераментальні характеристики. Вплив змістовного рівня особистості на особливості сексуальної поведінки і сексуальних переживань. Мотиваційні аспекти інтимних стосунків. Співвідношення сексуальної поведінки і уяви. Морально-етичні та етнічно-культурні регулятори сексуальної поведінки. Особливості сексуальної поведінки, зумовлені статевою приналежністю. Вікова динаміка статевої та сексуальної поведінки.

Тема 8. Врахування індивідуальних відмінностей при наданні консультативних та психотерапевтичних послуг

Особливості роботи психолога з клієнтами різного віку. Класифікація запитів клієнта в та їх залежність від індивідуально-психологічних особливостей. Діагностика готовності клієнта до особистісних трансформацій та визначення траєкторії роботи з ним, враховуючи особистісний профіль. Етапи психотерапевтичного процесу в аналітичній глибинній психології. Символізм як потужний ресурс особистісних трансформацій. Прийоми діагностики та роботи з комплексом. Способи активізації процесу трансформацій на шляху до Я-істинного. Збереження психологічних кордонів консультанта при взаємодії з різними типами клієнтом.

Тема 9. Врахування індивідуальних відмінностей в екстремальних умовах діяльності

Особливості діяльності спеціалістів, що працюють в умовах підвищених ризиків та навантажень. Вимоги професій з особливими умовами діяльності до фізичних, нейродинамічних та психологічних особливостей кандидатів. Первинний та вторинний профвідбір: принципи та процедура проведення. Сумісність членів в професійних командах в екстремальних умовах.

Тема 10. Стратегії та механізм реалізації потенціалу людини в процесі індивідуації.

Процес індивідуації в теорії глибинної психології. Етапи трансформаційного процесу в аналітичній глибинній психології. Символізм як потужний ресурс особистісних трансформацій. Прийоми діагностики та роботи з розкриттям і реалізацією особистісного потенціалу. Способи активізації процесу трансформацій на шляху до Я-

	<p>істинного. Стратегії життя у концепції суб'єктного підходу. Самоактуалізація як стиль життя.</p> <p>Види занять: лекції та практичні заняття.</p> <p>Методи навчання:</p> <p>При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:</p> <p>а) на лекційних заняттях: мультимедійні презентації, демонстрації, проблемно-орієнтовані бліц-дискусії та проблемно-пошукові методи;</p> <p>б) на практичних заняттях: ситуаційні завдання, практичні вправи, елементи тренінгових форм роботи та моделюючих ігор, виконання завдань в складі малих груп.</p> <p>Форми навчання: очна, заочна.</p>
Пререквізити	Дисципліна ґрунтується на знаннях про механізми функціонування організму, основ психології, індивідуальних та вікових відмінностей, принципів організації практичної роботи психолога
Пореквізити	Набуті знання та професійні компетентності можуть бути застосовані при визначенні стратегії та тактичних прийомів надання психологічного супроводу з питань індивідуально-орієнтованих підходів до розвитку здібностей, навчання, копінг – поведінки, реалізації потенціалу особистості в професійній діяльності та особистому житті
Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду НТБ НАУ	<p>Навчальна та наукова література:</p> <p><i>Базова література</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Кондрашихіна О.А. Диференціальна психологія. К., Центр навчальної літератури, 2009. – 232 с. – Палій А.А. Диференціальна психологія. – К. : Академвидав, 2010. – 432 с. – Романовська Л. І., Подкоритова Л. О. Диференціальна психологія. – Львів: «Новий світ – 2000», 2008. – 235 с. – Сечейко О.В. Диференціальна психологія./ Підручник./ О.В.Сечейко .— К.: НАУ, 2014. - 300 с. <p><i>Допоміжна література</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Горностай П.П. Гендерні студії: освітні перспективи (навч.-метод. матеріали). [Електронний ресурс] – К.: ПЦ "Фоліант", 2003. – С. 5-21. Доступ до ресурсу: http://gorn.kiev.ua/publ21.htm – Мазяр О. В. Диференціальна психологія: модульний курс: навчальний посібник. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. – 284 с. – Пасніченко А. Е. Диференціальна психологія у тестах: Практикум. / А. Е. Пасниченко. Чернівці: Рута, 2005. – 84 с. – Юрченко В. І. Етнопсихологічні чинники формування образу Я особистості [Електронний ресурс] / В. І. Юрченко // Рідна мова 13 – С. 35-39 – http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/psychology/ «Психологія» – https://osvitanova.com.ua/posts/2015-vse-25-lektsyi-stenfordskoho-kursaprofessora-roberta-sapolsky-byolohiya-povedenyia-cheloveka Р. Саполські «Біологія поведінки людини»
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія 8а.909, проектор, екран, психологічний інструментарій для практичної роботи
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	диференційований залік
Кафедра	Кафедра управління людським фактором

Факультет	Навчально-науковий інститут неперервної освіти	
Викладач(і)		<p>ПІБ Сечейко Олена Віталіївна Посада: доцент Вчене звання: доцент Науковий ступінь: канд. психол. наук Профайл викладача: Профіль Google Scholar https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=VKNI0bIAAAAJ Профіль ORCID: orcid.org/0000-0002-7140-8252 Профіль ResearchGate: https://www.researchgate.net/profile/Olena_Secheiko Профіль на сайті НТБНАУ: http://www.lib.nau.edu.ua/naukpraci/teacher.php?id=10618 Профіль у репозитарії НАУ (повний перелік праць): http://www.lib.nau.edu.ua/praci/10618secheyko.pdf Тел.: 406-68-04 E-mail: SecheykoE@nau.edu.ua Робоче місце: 8.905</p>
Оригінальність навчальної дисципліни	<p>Дисципліна є прикладною і передбачає комплексний розгляд прояву індивідуальних особливостей на всіх рівнях індивідуальності, від біохімічного до соціального. Для розвитку навичок практичної роботи у парадигмі особистісно-орієнтованого підходу пропонується виконання авторських завдань, спрямованих на розкриття власного потенціалу та засвоєння психологічних прийомів роботи психолога як з групою так і в індивідуальній роботі з клієнтами</p>	
Лінк на дисципліну		